

LIGJ
Nr. 47/2025

**PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE KUNDËR NDËRHYRJEVE
TË HUAJA DHE DEZINFORMIMIT 2025–2030**

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, dhe 83, pika 1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, me propozim të deputetëve,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË:

VENDOSI:

Neni 1

Miratohet Strategjia Kombëtare kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimin 2025–2030, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ngarkohet Këshilli i Ministrave t'i propozojë Kuvendit projektakte ligjore, si dhe të miratojë akte nënligjore të propozuara nga institucionet përgjegjëse për zbatimin e kësaj Strategjie.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 3.7.2025.

Shpallur me dekretin nr. 279, datë 28.7.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

STRATEGJIA KOMBËTARE
KUNDËR NDËRHYRJEVE TË HUAJA DHE DEZINFORMIMIT
2025–2030

PASQYRA E PËRMBAJTJES

LISTA E AKRONIMEVE

FJALORTH

KONTEKSTI

NË NIVEL GLOBAL

NË NIVEL RAJONAL

NË NIVEL KOMBËTAR

QËLLIMI I STRATEGJISË

OBJEKTIVAT STRATEGJIKË

OBJEKTIVI I: Ngritje dhe konsolidim i kapaciteteve institucionale për të parandaluar, zbuluar dhe analizuar ndërhyrjet e huaja në fushatat zgjedhore

Përforcimi i mbrojtjes ligjore dhe mekanizmave të monitorimit për proceset zgjedhore

Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmave për mbikëqyrjen e financimeve politike
Forcimi i përgjegjësisë dhe koordinimi ndërmjet aktorëve publikë dhe privatë për parandalimin e ndërhyrjeve të huaja

OBJEKTIVI II: Mbrojtja e Sigurisë Kombëtare nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse

OBJEKTIVI III: Mbrojtja e ekonomisë kombëtare dhe sektorëve të tjerë kritik

Forcimi i mekanizmave ligjbatues për monitorimin dhe kontrollin e kapitaleve në ekonomi

Adresimi i kërcënimeve ndaj sektorëve strategjikë dhe sistemit financiar të ekonomisë

OBJEKTIVI IV: Mbrojtja dhe forcimi i lirisë së shprehjes, lirisë së medias, si dhe rritja e ndërgjegjësimit dhe angazhimit publik kundër dezinformimit

Zhvillimi i kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile dhe mediave të pavarura për të luftuar dezinformimin

Promovimi i informacionit të besueshëm, rritja e ndërgjegjësimit e edukimit mediatik, si dhe fuqizimi i aftësive digjitale të qytetarëve, me qëllim forcimin e rezistencës shoqërore ndaj dezinformimit

UDHËRRËFYESI I STRATEGJISË KOMBËTARE KUNDËR NDËRHYRJEVE TË HUAJA DHE DEZINFORMIMIT

LISTA E AKRONIMEVE

FIMI	Manipulimi dhe ndërhyrja e informacionit të huaj
MSHI	Mekanizëm për Shqyrtimin e Investimeve
Kuvendi i RSH-së	Kuvendi i Republikës së Shqipërisë
KM	Këshilli i Ministrave
KQZ	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve
MEPJ	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
MD	Ministria e Drejtësisë
MM	Ministria e Mbrojtjes
MB	Ministria e Brendshme
MAPA	Ministri për Administratën Publike dhe Antikorrupsionin
DPPSH	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
AISM	Agjencia e Inteligjencës dhe Sigurisë së Mbrojtjes
SHISH	Shërbimi Informativ i Shtetit
BSH	Banka e Shqipërisë
KLSH	Kontrolli i Lartë i Shtetit
AIF	Agjencia e Inteligjencës Financiare
AMF	Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare
DPT	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
DPD	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
QKB	Qendra Kombëtare e Biznesit
AMA	Autoriteti Mediave Audiovizive
RTSH	Radiotelevizioni Shqiptar
AKEP	Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare
AKSK	Autoritetit Kombëtar për Sigurinë Kibernetike të Shqipërisë
AKSHI	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
APP	Agjencia e Prokurimit Publik
AMSHC	Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile
AKSHE	Autoriteti Shtetëror i Kontrollit të Eksporteve
AMI	Agjencia për Media dhe Informim
KDIMDHP	Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale
SASPAC	Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës

CSIRT	Computer Security Incident Response Team
SOC	Security Operation Center
EMI	Edukimi për Median dhe Informacionin
BIRN	Balkan Investigative Reporting Network
SCIDEV	The Center for Science and Innovation for Development
FAKTOJE.AL	

FJALORTH

Dezinformim¹ – informacion i rremë ose çorientues, i cili në mënyrë akumulative:

a) krijohet, paraqitet dhe shpërndahet për përfitim ekonomik ose për të mashtruar qëllimisht publikun; dhe

b) mund të shkaktojë dëm publik, kuptuar si kërcënime ndaj proceseve demokratike politike dhe vendimmarrëse, si dhe ndaj të mirave publike, si mbrojtja e shëndetit të qytetarëve, mjedisit, sigurisë etj.

Manipulim dhe ndërhyrje e informacionit të huaj (*Foreign Information Manipulation and Interference (FIMI)*) – në kuptim të ndërhyrjes së huaj, u referohet përpjekjeve të qëllimshme dhe të koordinuara nga aktorë shtetërorë ose joushtetërorë për të manipuluar mjediset e informacionit, në mënyrë që të arrihen objektiva strategjike, politike, sigurie etj.

Misinformim (*misinformation*) – informacion i rremë ose i pasaktë i përhapur pa qëllime keqdashëse, megjithëse efektet e tij mund të jenë të dëmshme.

Keqinformim (*malinformation*) – informacion faktik i shtrembëruar me dashje për qëllime mashtruese apo manipulimi.

Propagandë – në kuptim të ndërhyrjes së huaj, informacion i krijuar për të manipuluar një audiencë specifike të synuar drejt një sjelljeje ose besimi të caktuar, shpesh si pjesë e një fushate të zgjatur nga një aktor shtetëror me një agjendë politike.

Tregim/narrativë armiqësore – histori specifike e zhvilluar për të diskredituar ose për të shpifur ndaj një objekti të caktuar.

Aktivitet informativ armiqësor – një gamë e gjerë veprimesh të koordinuara, të krijuara për të mbjellë mosbesim dhe për të manipuluar opinionin, që zakonisht përfshijnë një ose të gjitha metodat dhe teknikat e tilla, si: meme mashtruese, teori konspirative, imazhe ose video të falsifikuara, citate të nxjerra jashtë kontekstit, ose thjesht gënjeshtër të përhapura me qëllim manipulimi.

Kërcënim hibrid – aktivitet keqdashës, shpesh i kombinuar me mjete ushtarake dhe joushtarake, në formë të fshehtë dhe/ose të hapur, duke përfshirë dezinformimin, sulmet kibernetike, presionin ekonomik, dislokimin e grupeve të parregullta të armatosura (*Proxy*), si dhe përdorimin e forcave të rregullta.

Lufta hibride – përdorimi i mjeteve ushtarake dhe joushtarake, si dhe mjeteve të fshehta dhe/ose të hapura, përfshirë dezinformimin, sulmet kibernetike, presionin ekonomik, vendosjen e grupeve të armatosura të parregullta dhe përdorimin e forcave të rregullta, për të krijuar dyshimin te publiku i synuar, me qëllim destabilizimin dhe nxitjen e ndasive shoqërore.

Kapital gërryes (*Corrosive Capital*) – flukset e paqarta të kapitalit, që nuk janë të orientuara nga tregu dhe kanë si objektiv të shfrytëzojnë boshllëqet e qeverisjes, për të ndikuar në zhvillimet ekonomike, politike dhe sociale në vendet përfituese.

KONTEKSTI

Strategjia Kombëtare Kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit është dokument me karakter kombëtar, që mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe pasqyron zhvillimet strategjike të politikave shtetërore për sigurinë e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit demokratik shqiptar.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2018-code-practice-disinformation>

Strategjia synon garantimin e mbrojtjes së interesave kombëtarë përmes një qasje të koordinuar dhe efektive për të përballuar sfidat e ndërhyrjeve të huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin, në ruajtje të stabilitetit dhe integritetit të proceseve demokratike të vendit.

Ndërhyrjet e huaja keqdashëse në formën e dezinformimit dhe të manipulimit të informacionit në proceset demokratike paraqesin kërcënime hibride, të cilat kanë marrë përmasa globale gjatë dekadës së fundit, duke synuar uljen e besimit në institucionet themelore të shtetit dhe funksionimin e shëndetshëm të shoqërisë demokratike.

Ky fenomen ka ardhur si rezultat i përhapjes së qëllimshme dhe të organizuar të dezinformimit, të cilat kërcënojnë jo vetëm stabilitetin e shoqërive demokratike, por edhe rendin dhe sigurinë e shteteve. Njëkohësisht, ky proces ka detyruar aktorë ndërkombëtarë të rëndësishëm, si Bashkimin Evropian dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës, të angazhohen në ndërmarrjen e masave ligjore dhe institucionale për të mbrojtur sigurinë, ekonominë dhe proceset demokratike.

Sfera e informacionit digjital është shndërruar në një hapësirë publike të rëndësishme për diskutim dhe shkëmbim idesh, por, po ashtu ka evoluar në një arenë rivalitetesh gjeostrategjike dhe konkurrencash mes aktorëve shtetërorë dhe joshtetërorë, që po përdorin teknologjitë për të manipuluar opinionin publik dhe për të cenuar demokracinë. Kjo dinamikë e ka rritur presionin mbi mjedisin e informacionit të hapur, duke bërë të domosdoshëm angazhimin për mbrojtjen e vlerave universale, si të drejtat e njeriut dhe liria e shprehjes në raport me sigurinë publike.

Ndërhyrja e huaj keqdashëse përfshin veprime të hapura dhe të fshehta nga aktorë shtetërorë dhe joshtetërorë, të cilat synojnë elemente të cenueshme të shteteve dhe shoqërive demokratike, me qëllim dobësimin e funksionimit të institucioneve demokratike, sundimit të ligjit dhe sigurisë së brendshme, duke përdorur instrumente politike, diplomatike, ushtarake, ekonomike, financiare, ligjore apo të shërbimeve inteligjente etj. Ky synim përfshin, gjithashtu, ndikimin në partitë dhe vendimarrjen politike, sistemin gjyqësor dhe median, duke kërcënuar seriozisht integritetin shtetëror dhe atë shoqëror.

Ndërhyrja e huaj synon të zhbëjë kufijtë dhe ekuilibrat mes paqes, krizës dhe konfliktit, duke prodhuar qëllimshëm situata të paidentifikueshme, të paqarta dhe komplekse në identifikimin dhe gjurmimin e burimit, por edhe në paralizimin e procesit të vendimarrjes politike, apo cenimin e besimit të qytetarëve në mekanizmat garantues të rendit kushtetues dhe të drejtave themelore të njeriut. Gjithashtu, ndikimi mund të shfaqet edhe në procese ekonomike/financiare për të fituar ndikim në sektorë kyç strategjikë, të manipulojë ose të marrë kontroll mbi mjedisin informativ, si dhe në cenimin e funksionimit të infrastrukturës kritike.

Për Shqipërinë, kjo çështje është veçanërisht e mprehtë, duke pasur parasysh interesin kombëtar, kontekstin e procesit të integrimit evropian dhe përpjekjet për forcimin e institucioneve demokratike në vend. Si shoqëri, nevojitet të ndërtojmë një front të fuqishëm mbrojtës për të siguruar mundësinë që shtetasit shqiptarë të informohen nga burime të besueshme dhe të krijojnë gjykim të pavarur dhe të bazuara në fakte. Ky angazhim i përbashkët duhet të jetë i koordinuar dhe i qëndrueshëm, duke ofruar mundësinë për forcimin e vlerave demokratike dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

Shqipëria ka ndërmarrë disa hapa për të luftuar manipulimin dhe ndërhyrjen e informacionit të huaj (FIMI) gjatë dekadës së fundit (2014–2024), veçanërisht si përgjigje ndaj kërcënimeve në rritje nga sulmet kibernetike, ndërhyrjet e huaja dhe dezinformimi. Megjithatë, pavarësisht përparimeve në disa fusha, vijohet të ketë hapësira të qenësishme në nivel ligjor, institucional dhe shoqëror, që krijojnë ekspozim ndaj ndërhyrjeve të huaja².

Mungesa e një përkufizimi të qartë dhe e instrumenteve ligjore të dedikuara për trajtimin e FIMI-së, së bashku me kapacitetet e kufizuara institucionale dhe burimet e pamjaftueshme, krijon boshllëqe në përgjigjen kombëtare, në mënyrë gjithëpërfshirëse, ndaj kërcënimeve gjithnjë e më të sofistikuara hibride. Ligji nr. 25/2024, “Për sigurinë kibernetike”³, përfshin disa elemente që kontribuojnë në

² https://scidevcenter.org/wp-content/uploads/2024/10/FIMI-Analytical-Report-Albania_SCiDEV.pdf (f. 5)

³ <https://aksk.gov.al/wp-content/uploads/2024/04/ligj-2024-03-21-25-5.pdf>

mënyrë indirekte në luftën kundër FIMI-së, veçanërisht përmes përqendrimit në reagimin ndaj incidenteve kibernetike, shkëmbimin e informacionit dhe mbrojtjen e infrastrukturës kritike. Ndërkohë, Strategjia e Sigurisë Kombëtare 2023–2028⁴ adreson një sërë kërcënimesh të lidhura me FIMI-në, veçanërisht përmes fokusit në sigurinë kibernetike, kërcënimet nga inteligjenca e huaj dhe luftën hibride.

Peizazhi mediatik në Shqipëri paraqet sfida të shtuara në kontekstin e FIMI-së. Përqendrimi i lartë i pronësisë së medias, i dominuar nga interesa ekonomikë me ndikim të zëshëm, krijon një mjedis të përshtatshëm për vetëcensurën dhe potencialisht për ndikimet e huaja. Shumë media *online* operojnë me mungesë transparence, në lidhje me pronësinë dhe financimin e tyre, shpesh pa politika të qarta editoriale ose pa respektuar standardet etike të gazetarisë. Kjo gjendje krijon një terren të përshtatshëm për përhapjen e dezinformimit, si nga aktorët vendës, ashtu edhe nga ata të huaj⁵.

Përhapja e dezinformimit në Shqipëri është lehtësuar nga nivelet e ulëta të edukimit mediatik dhe besimi i kufizuar në institucionet publike. Fushatat e ndërgjegjësimit publik dhe integrimi i edukimit mbi dezinformimin dhe sigurinë kibernetike në sistemin arsimor do të ndihmojnë në forcimin e aftësive të qytetarëve për të identifikuar informacionin e manipuluar dhe për të rezistuar ndaj ndikimeve të huaja keqdashëse.

Studime të realizuara nga shoqëria civile⁶ kanë shqyrtuar përhapjen e shpejtë të dezinformimit në mediat shqipfolëse, duke evidentuar raste të shpërndarjes së informacioneve të rreme nëpërmjet mediave të lidhura me interesa të huaja. Mjedisi mediatik i polarizuar dhe joprofesional ka favorizuar shpërndarjen e dezinformimit përmes titujve sensacionalë dhe pa verifikim të informacionit, duke kontribuar në rritjen e paqartësisë në shoqëri, përkeqësimin e situatës së besueshmërisë së mediave, e duke shtuar mundësitë për manipulime dhe përhapje të narrativave të huaja.

Një tjetër fenomen i evidentuar është kapaciteti i kufizuar i medias tradicionale dhe digjitale për të ofruar informim profesional e të pavarur. Shpesh publikohen deklarata nga subjekte politike dhe jo vetëm, pa verifikim paraprak, duke kontribuar kështu në rritjen e ndasive sociale e duke lehtësuar krijimin e një mjedisi shoqëror të ndikueshëm nga aktorët e huaj keqdashës. Mungesa e transparencës financiare, kapacitetet e pamjaftueshme për verifikimin e informacionit dhe interesat ekonomikë të mediave, frenojnë zhvillimin e një mjedisi mediatik të qëndrueshëm dhe të besueshëm.

NË NIVEL GLOBAL⁷

Teknologjitë në zhvillim paraqesin sfida të reja për sigurinë ndërkombëtare, me një gamë të gjerë kërcënimesh, që përfshijnë sulmet kibernetike, manipulimin e informacionit dhe keqpërdorimin e inteligjencës artificiale për qëllime strategjike. Dezinformimi dhe lufta hibride janë bërë mjete kyçe për aktorët shtetërorë dhe joshtetërorë, të cilët kombinojnë propagandën, manipulimin e informacionit dhe aktivitetet kibernetike për të destabilizuar shoqëritë dhe për të cenuar besimin në institucionet demokratike.

Këto fushata të organizuara mund të përdorin taktika të sofistikuara për të ndikuar në opinionin publik, duke përfshirë aktorë shtetërorë, grupe interesi apo individë, me qëllime të ndryshme, për t'i përhapur nga korporatat deri tek ekstremistët. Me kosto të ulët dhe përhapje të shpejtë, dezinformimi është shndërruar në një armë të fuqishme në luftën hibride, e cila synon të cenojë kohezionin shoqëror, stabilitetin institucional dhe sigurinë kombëtare.

⁴ <https://qbz.gov.al/eli/ligji/2024/02/08/14/6f7aeb09-5b35-4f1b-83a8-bab03464a153;q=strategji>

⁵ https://scidevcenter.org/wp-content/uploads/2024/10/FIMI-Analytical-Report-Albania_SCiDEV.pdf (f. 6)

⁶ [Përhapja e dezinformimit rus në mediat shqipfolëse - DisInfo.AL](https://disinfo.al/diplomacia-publike-e-kines-ne-shqiperi/), <https://disinfo.al/diplomacia-publike-e-kines-ne-shqiperi/>, <https://disinfo.al/propaganda-e-iranit-ne-gjuhen-shqipe/>, DisInfo.AL, <https://faktoje.al/dezinformimi-per-politikat-e-be-se/>, <https://faktoje.al/wp-content/uploads/2024/07/Studimi-mbi-dezinformimi-shqip.pdf>, <https://faktoje.al/category/projekte/iniciativa-rajonale-per-luften-ndaj-disinformimit/>

⁷ https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/4/pdf/2104-factsheet-cyber-defence-en.pdf

[https://www.nato-pa.int/download-file?filename=/sites/default/files/2023-](https://www.nato-pa.int/download-file?filename=/sites/default/files/2023-10/CDS%20resolution%20483%20-%20DISINFORMATION.pdf)

[10/CDS%20resolution%20483%20-%20DISINFORMATION.pdf](https://www.nato-pa.int/download-file?filename=/sites/default/files/2023-10/CDS%20resolution%20483%20-%20DISINFORMATION.pdf)

<https://eeas.eu.com/sites/default/files/documents/2024/Study%20international%20norms%20on%20FIMI.pdf>

Kriza globale e shkaktuar nga pushtimi rus i Ukrainës ka nxjerrë në pah strategjitë e ndikimit keqdashës të saj, të cilat synojnë të cenojnë stabilitetin demokratik dhe integrimin euroatlantik të vendeve të ndryshme, duke ndjekur një qasje agresive përmes një kombinimi taktikash hibride, duke përfshirë dezinformimin, mbështetjen për lëvizjet separatiste dhe instrumentalizimin e varësive ekonomike dhe energjetike për të ushtruar presion mbi shtetet.

Katër kërcënimet kryesore që burojnë nga ky ndikim keqdashës përfshijnë:

1. Cenimin e agjendës euroatlantike dhe të ndikimit perëndimor;
2. Destabilizimin dhe dobësimin e qeverive vendëse përmes mjeteve hibride;
3. Promovimin e autoritarizmit për të penguar zhvillimin e demokracive funksionale; dhe
4. Dëmtimin e marrëdhënieve të vendeve të synuara me BE-në, SHBA-në dhe NATO-n.

NË NIVEL RAJONAL⁸

Ballkani Perëndimor mbetet një rajon i ndjeshëm ndaj ndërhyrjeve të huaja dhe fushatave të dezinformimit, për shkak të historisë së tij të pasluftës, tranzicionit demokratik dhe sfidave të vazhdueshme ekonomike e institucionale. Këto dobësi e bëjnë rajonin veçanërisht të cenueshëm, dhe dezinformimin një element destabilizues politik, për të dobësuar besimin e qytetarëve tek institucionet dhe për të penguar integrimin euroatlantik.

Kaosi informativ në rajon pasqyron tensionet politike dhe sociale, ndërsa narrativat e bazuara në identitet etnik dhe fetar përdoren për të manipuluar opinionin publik dhe për të përkeqësuar ndasitë. Prezenca e korrupsionit përkeqëson situatën, duke amplifikuar mungesën e besimit midis qytetarëve dhe qeverive të tyre, duke krijuar kështu një terren të përshtatshëm për përhapjen e dezinformimit.

Në Ballkanin Perëndimor dezinformimi është, gjithashtu, një mjet i përdorur nga aktorë të huaj për të ndikuar proceset demokratike dhe orientimin gjeopolitik të rajonit.

Për shkak të vendndodhjes strategjike dhe rëndësisë në tregtinë dhe sigurinë evropiane, Ballkani Perëndimor është shndërruar në një fushëbetejë moderne të rëndësishme në konkurrencën për pushtet global, ku aktorë të ndryshëm synojnë të avancojnë interesat e tyre përmes mekanizmave, si financimi politik, ndikimi në informacion dhe investimet strategjike, të cilat krijojnë varësi ekonomike dhe politike⁹.

Nëpërmjet fushatave të organizuara të dezinformimit dhe propagandës, Rusia ka synuar të nxisë ndasi politike, etnike dhe fetare, duke krijuar tensione të brendshme që dobësojnë institucionet demokratike dhe pengojnë procesin e anëtarësimit në BE dhe në NATO. Kjo qasje reflekton një model të njohur të strategjisë së saj, e cila synon të cenojë kohezionin politik dhe social të shteteve, duke përdorur mjete jokonvencionale për të arritur objektivat gjeopolitike.

Në këtë kontekst, Shqipëria luan një rol kyç stabiliteti përmes forcimit të bashkëpunimit rajonal, rritjes së kapaciteteve mbrojtëse dhe qëndrueshmërisë institucionale përballë këtyre kërcënimeve. Si një vend i angazhuar për integrimin evropian dhe vend anëtar i NATO-s, Shqipëria promovon sigurinë dhe stabilitetin në Ballkanin Perëndimor, duke synuar një mjedis më rezistent ndaj dezinformimit dhe ndërhyrjeve të huaja. Përmes politikës së saj diplomatike dhe bashkëpunimit strategjik me partnerët ndërkombëtarë, Shqipëria mbetet një faktor thelbësor në forcimin e arkitekturës së sigurisë rajonale dhe në mbrojtjen e vlerave demokratike në këtë hapësirë gjeopolitike komplekse dhe me shumë sfida.

NË NIVEL KOMBËTAR¹⁰

Shqipëria, si vend me orientim euroatlantik dhe anëtar i NATO-s, përballet me kërcënime nga aktorë globalë, që synojnë të destabilizojnë vendin dhe të pengojnë proceset eurointegruese. Fushatat dezinformuese, lajmet e rreme dhe ndërhyrjet në proceset demokratike synojnë dobësimin e demokracisë, cenimin e balancave të aleancave strategjike dhe orientimin negativ në perceptimin publik. Aleati më i madh i interesit publik në këtë betejë është media dhe për këtë arsye garantimi i

⁸ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/653621/EXPO_STU\(2020\)653621_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/653621/EXPO_STU(2020)653621_EN.pdf)

⁹ ALBANIAN_The Vulnerability of Albanian Politics to Foreign Interference_FINAL.pdf

¹⁰ NDI_The Vulnerability of Albanian Politics to Foreign Interference_FINAL..pdf

transparencës, profesionalizmit, lirisë së shprehjes dhe integritetit të saj, mbeten sfidat kryesore në përballimin e këtyre kërcënimeve.

Krahas institucioneve, organizatave, ekonomisë dhe infrastrukturës digjitale dhe asaj kritike të Shqipërisë, një terren i synuar i manipulimit dhe dezinformimit të huaj ka qenë dhe mbetet edhe mjedisi i informimit dhe i komunikimit masiv/publik. Qëllimet e depërtimit të huaj në këtë fushë variojnë që nga përhapja e mesazheve dhe e informacioneve që cenojnë imazhin e Aleancës Euroatlantike dhe sistemit të demokracisë liberale tek dezinformimi lidhur me krizat, proceset dhe zhvillimet aktuale globale, si dhe përpjekja për të nxitur përçarje, keqorientim dhe konfuzion informues në radhët e vetë shoqërisë shqiptare.

Rusia përbën aktualisht kërcënimin kryesor të sigurisë për aleancën perëndimore, pjesë e së cilës është sot edhe Shqipëria. Pikërisht në këtë kontekst merr formë dhe zhvillohet edhe manipulimi informues, që vjen prej këtij vendi. Forma kryesore e manipulimit rus është dezinformimi, por ndeshen edhe raste të propagandës dhe të keqinformimit.

Kanalet kryesore të dezinformimit rus në Shqipëri dhe më gjerë janë, RT International dhe Sputnik – dy rrjete televizive të kontrolluara nga shteti me prezencë të ndjeshme edhe në mjedisin global *online* – të cilat, nëpërmjet platformave të tyre ndërkombëtare i shërbejnë qëllimeve të politikës së jashtme të Kremlinit. Por, publiku shqiptar është i ekspozuar edhe ndaj mesazheve dezinformuese që vijnë prej gazetës Pravda (dikur organ i Partisë Komuniste të Bashkimit Sovjetik), e cila është e vetmja media e këtij vendi që ka një seksion në gjuhën shqipe. Gjithsesi, duhet nënvizuar, se, pavarësisht pranisë së atyktushme, operacionet dezinformuese ruse gjejnë shumë pak terren në Shqipëri, për shkak të orientimit të fortë gjeopolitik properëndimor të shoqërisë.

Nga monitorimet e kryera në mediat shqiptare tradicionale, ato *online*, si dhe të rrjeteve sociale, rezulton se linjat kryesore të diskursit dezinformues rus, që kanë depërtuar në to janë: paraqitja e SHBA-së dhe e NATO-s si agresive dhe si kërcënim për Rusinë; përligjja e pushtimit rus të Ukrainës; diskreditimi i luftës së Ukrainës në mbrojtje të sovranitetit territorial të saj; paraqitja e Perëndimit si armiqësor dhe rusofob dhe si faktor pengues për përpjekjet e paqes në Ukrainë; diskreditimi i BE-së dhe akuza për humbjen e sovranitetit të shteteve të saj; retorika e mosnjohjes së Kosovës si shtet i pavarur; evokimi i së ashtuquajturës ndihmë të dikurshme ruse ndaj Shqipërisë etj.

Në fushata dezinformuese, apo propagandistike, në plan global janë përdorur intensivisht si “*trolls*” dhe “*bots*”, po ashtu edhe influencerat, për të amplifikuar ndikimin dhe arritjen e tyre te publiku global. Ndërkohë janë përdorur edhe kapacitetet e algoritmeve për të mundësuar përhapjen e gjerë të informacioneve të rreme, shumëfishimin elektronik artificial të postimeve, operimin e llogarive false për nevoja të fushatave të targetuara etj. Gjithsesi, kur bëhet fjalë për mediat tradicionale apo digjitale shqiptare, këto taktika apo mjete të aktorëve të tretë nuk kanë pasur një prani apo përdorim të zëshëm.

Parandalimi i ndërhyrjeve të huaja është thelbësor për mbrojtjen e integritetit kombëtar dhe demokratik, në kushtet kur Shqipëria, për shkak të boshllëqeve në kuptimin e këtij fenomeni, mbetet jo pak e ekspozuar ndaj tij.

Shqipëria synon parandalimin, identifikimin dhe kundërveprimin aktiv ndaj këtyre fenomeneve, duke nënvizuar rëndësinë e krijimit të mekanizmave të qëndrueshëm për të adresuar këto çështje, kryesisht përmes edukimit publik e mediatic, përmirësimit të legjislacionit dhe bashkëpunimit rajonal e ndërkombëtar.

QËLLIMI I STRATEGJISË

Republika e Shqipërisë përcakton si qëllime strategjike ndaj ndërhyrjeve të huaja keqdashëse, pacenueshmërinë e shoqërisë, shtetit, infrastrukturës kritike, ekonomisë, si dhe qasjen sistematike dhe gjithëpërfshirëse për reagim efektiv dhe të menjëhershëm.

Strategjia Kombëtare kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit përfaqëson tërësinë e mjeteve dhe instrumenteve, që sigurojnë mbrojtjen e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit shqiptar nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin. Ajo ka objektiv përballimin e sfidave të mundshme në të tashmen dhe të ardhmen, duke marrë në konsideratë mjedisin gjeostrategjik.

Tipari themelor i Strategjisë është respektimi i shtetit të së drejtës dhe referimi në praktikat më të mira ndërkombëtare. Kjo strategji mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe legjislacionin shqiptar në fuqi¹¹. Ajo respekton marrëveshjet, traktatet e konventat ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë, duke synuar përafrimin dhe përputhshmërinë me standardet evropiane dhe euroatlantike.

Shqipëria do të vijojë bashkëpunimin me strukturat e dedikuara të NATO-s dhe të BE-së për mbrojtjen ndaj FIMI-së dhe sulmeve kibernetike, përmes shkëmbimit të informacionit, trajnimeve dhe zhvillimit të infrastrukturës teknologjike për zbulimin dhe kundërshtimin e kërcënimeve hibride.

Përballë kërcënimeve të tilla, Shqipëria duhet të investojë në mënyrë domethënëse në përmirësimin e mbrojtjes kombëtare, të infrastrukturës kritike dhe zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm, si detyrim ndaj shtetasve dhe angazhimeve ndërkombëtare të saj.

Në këtë kuadër, angazhimi për një mjedis informacioni të hapur, transparent, profesional dhe të besueshëm është më domethënës se kurrë, që duhet të vijë përmes një bashkëpunimi të ngushtë mes institucioneve shtetërore, shoqërisë civile, mediave tradicionale/digjitale, dhe aktorëve ndërkombëtarë, për të garantuar që Shqipëria të jetë rezistente në këto sfida, duke siguruar një të ardhme të qëndrueshme dhe demokratike.

Qëndrueshmëria nënkupton aftësinë e shtetit dhe të shoqërisë për të përballuar ndërhyrjet e huaja sporadike, të vazhdueshme dhe intensive, për të mënjeluar/minimizuar ndikimin negativ dhe për të rivendosur funksionalitetin e plotë në rast dëmtimi.

Identiteti, historia kombëtare dhe orientimi euroatlantik i Shqipërisë shërbejnë si elemente unifikuese për forcimin e kohezionit shoqëror dhe mobilizimit kundër FIMI-së. Promovimi i kulturës, traditave dhe kontributit të diasporës shqiptare në arenën ndërkombëtare ndihmon në ndërtimin e një mjedisi informues më rezistent ndaj manipulimit. Përmes koordinimit të ngushtë kombëtar dhe bashkëpunimit ndërkombëtar, Shqipëria do të forcojë rolin e saj si një vend rezistent ndaj FIMI-së.

Për Shqipërinë, si anëtare e NATO-s dhe kandidate për anëtarësim në Bashkimin Evropian, siguria kombëtare është e ndërvarur me zhvillimet e sigurisë ndërkombëtare. Ndërhyrjet e huaja hibride kërkojnë një përgjigje të koordinuar kombëtare dhe ndërkombëtare. Zbatimi i programeve të bashkëpunimit dy- e më shumëpalëshe dhe i standardeve të integritetit do të lidhet ngushtë edhe me vijimin e kontributit konkret të Shqipërisë në interes të paqes e sigurisë rajonale e globale.

Siguria e Republikës së Shqipërisë është e pandashme nga siguria e rajonit euroatlantik. Për këtë arsye, Strategjia bazohet në dokumentet strategjike themelore të Organizatës së Traktatit të Atlantikut të Veriut (NATO) dhe Bashkimit Evropian (BE). Ajo mbështetet në parimin e solidaritetit midis aleatëve të NATO-s dhe vendeve anëtare të BE-së.

Ruajtja e stabilitetit dhe e sigurisë ndaj sfidave të ndërhyrjeve të huaja keqdashëse do të arrihet nëpërmjet zhvillimit të mëtejshëm të kuadrit legjislativ specifik, zbatimit rigoroz të tij dhe monitorimit periodik. Garantimi afatgjatë i interesave kombëtarë kërkon përafrimin e legjislacionit në këto fusha në përputhje me *Acquis* të Bashkimit Evropian.

Strategjia kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit është një strategji aktive veprimi, e cila përcakton interesat, objektivat dhe prioritetet e vendit, mekanizmat dhe masat kryesore për realizimin e tyre. Synimi është mbrojtja dhe garantimi i interesave kombëtarë dhe atyre strategjikë, përmes forcimit të kapaciteteve institucionale, rritjes së vigjilencës dhe përgjigjes energjike ndaj ndërhyrjeve të huaja keqdashëse në procese demokratike, infrastrukturë kritike dhe ekonomi.

Në funksion të përballjes e adresimit të sfidave të ndërhyrjeve të huaja, përfshirë dezinformimin, do të ngrihet një strukturë e dedikuar, me përgjegjësi për identifikimin, analizimin, mbikëqyrjen dhe koordinimin e veprimtarive të lidhura me FIMI-në në agjenci dhe institucione të ndryshme publike.

Rolet, detyrat dhe kanalet e komunikimit për secilin aktor: institucione publike, akademi, shoqëri civile, media dhe sektorin privat do të përcaktohen qartë në aktet ligjore e nënligjore, në zbatim të

¹¹ Ligji nr. 14/2024, “Për miratimin e Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë”.

Ligji nr. 83/2024, “Për miratimin e Strategjisë Ushtarake të Republikës së Shqipërisë”.

Ligji nr. 25/2024, “Për sigurinë kibernetike”.

kësaj Strategjie, me synim sigurimin e një platforme të përbashkët për shkëmbimin e burimeve, inteligjencës, ekspertizës dhe të dhënave mbi rastet dhe kërcënimet e FIMI-së.

Republika e Shqipërisë angazhohet të forcojë mbikëqyrjen parlamentare për ndërhyrjen e huaj, përfshirë dezinformimin, duke rritur kapacitetet institucionale dhe ekspertizën për identifikimin, analizimin dhe adresimin e këtyre kërcënimeve.

Përdorimi bashkëkohor i informacionit në mbështetje të sigurisë kombëtare është thelbësor. Sigurimi i shpejtë dhe i saktë i informacionit është i lidhur pazgjidhshmërisht me vendimmarrjen e duhur dhe veprimet e shpejta për neutralizimin e pasojave që mund të dëmtojnë sigurinë kombëtare. Strategjia e vlerëson informacionin si një faktor shumë të rëndësishëm për forcimin e sigurisë kombëtare, duke respektuar njëkohësisht mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese të qytetarëve, si dhe lirinë e mediave. Ruajtja e sigurisë kombëtare kërkon më së pari ndalimin e përdorimit të informacionit për qëllime manipulimi të ndërgjegjes publike.

Republika e Shqipërisë do të hartojë një kornizë të përbashkët bazuar në evidenca dhe në vlerësim risku, që mundëson identifikimin, analizimin dhe përgjigjen ndaj FIMI-së në mënyrë sistematike, të koordinuar dhe të vazhdueshme. Korniza duhet të optimizojë krijimin, shkëmbimin dhe aktivizimin e njohurive, duke u mbështetur në standarde me burime të hapura dhe bashkëpunuese, si dhe duke siguruar transparencë dhe efikasitet në menaxhimin e të dhënave.

Republika e Shqipërisë, për të mundësuar përgjigje më të shpejta e më efektive do të përdorë modele analitike për të vlerësuar sa shpejt mund të përhapet një narrativë manipuluese dhe ndikimin e saj.

Republika e Shqipërisë, në referim të rekomandimeve të lëna në progresraportet e Komisionit Evropian, do të garantojë transparencë financiare dhe marrëdhënieve të pronësisë të njëjta për median tradicionale dhe atë digjitale, që ushtron veprimtari në territorin shqiptar. Ky angazhim do të përmbushet në çdo rast në linjë me standardet e lirisë së shprehjes të Këshillit të Evropës dhe Bashkimit Evropian, sipas Aktit Evropian për Lirinë e Medias, Aktit për Shërbimet Digjitale, Aktit për Tregun Digjital etj.

OBJEKTIVAT STRATEGJIKË

OBJEKTIVI I: Ngritje dhe konsolidim i kapaciteteve institucionale për të parandaluar, zbuluar dhe analizuar ndërhyrjet e huaja në fushatat zgjedhore

Përforsimi i mbrojtjes ligjore dhe i mekanizmave të monitorimit për proceset zgjedhore

Republika e Shqipërisë do të marrë masa për të mbrojtur integritetin e zgjedhjeve dhe proceset demokratike nga ndërhyrjet e huaja, duke zbatuar një qasje gjithëpërfshirëse të harmonizuar me praktikatat më të mira të BE-së, OSBE-së/ODIHR-it, Komisionit të Venecias dhe organizmave të tjerë ndërkombëtarë. Masat strategjike do të përfshijnë forcimin e sigurisë kibernetike, rritjen e transparencës financiare, përmirësimin e kuadrit ligjor dhe fuqizimin e bashkëpunimit ndërkombëtar, me qëllim garantimin e integritetit zgjedhor dhe rritjen e rezistencës ndaj kërcënimeve hibride dhe kibernetike.

Republika e Shqipërisë do të rishikojë kuadrin ligjor kombëtar për forcimin e mekanizmave të financimit politik, duke synuar rregullime efektive që ndalojnë mundësinë e financimit të fushatave dhe partive politike, nga burime të dyshimta ose të huaja, dhe parandalimin e përdorimit të fondeve të paligjshme për mbështetje të kandidatëve ose subjekteve politike me qëllime ndërhyrjeje.

Republika e Shqipërisë do të krijojë mekanizma mbikëqyrës të pavarur dhe efektivë, duke fuqizuar Komisionin Qendror të Zgjedhjeve (KQZ) me burime teknologjike dhe financiare, për monitorimin e financave politike në kohë reale, dhe duke ngritur një autoritet efikas për mbikëqyrjen e transparencës financiare dhe adresimin e shkeljeve, duke vendosur sanksione të qarta për shkeljet që lidhen me mosrespektimin e transparencës dhe burimeve të paligjshme të financimit.

Republika e Shqipërisë do të ndërtojë një kuadër të plotë rregullator për vlerësimin paraprak, auditimin dhe certifikimin e teknologjive të informacionit dhe komunikimit (TIK) të përdorura në proceset zgjedhore, me synim forcimin e besimit publik në përdorimin e tyre. Ky kuadër do të përcaktojë standarde për sigurinë kibernetike të databazave dhe pajisjeve zgjedhore, identifikimin e

dobësive dhe vendosjen e procedurave të sigurisë, duke përfshirë edhe mekanizma të garantuar për rikuperim në rast emergjencash.

Republika e Shqipërisë angazhohet të hartojë dhe të zbatojë një plan të detajuar emergjent për reagimin ndaj sulmeve kibernetike gjatë fushatave zgjedhore, procesit të votimit dhe administrimit zgjedhor, si elementet thelbësore të garantimit të sigurisë së proceseve demokratike.

Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmave për mbikëqyrjen e financimeve politike

Republika e Shqipërisë do të ndërmarrë masa për forcimin e transparencës në veprimtarinë financiare të partive politike, për të siguruar monitorimin e burimeve financiare dhe të shpenzimeve të partive politike, me qëllim parandalimin e ndërhyrjeve të huaja dhe ruajtjen e integritetit të proceseve zgjedhore.

Republika e Shqipërisë, në funksion të transparencës së veprimtarisë financiare gjatë fushatave zgjedhore, do të miratojë rregulla për reklamën politike *online* dhe ato në rrjetet sociale, përfshirë deklarimin e sponsorëve dhe burimet e financimit.

Republika e Shqipërisë do të implementojë një kuadër të qartë ligjor për të garantuar ndalimin e financimeve nga burime të huaja në proceset zgjedhore, duke përfshirë zhvillimin e një platforme digjitale për transparencë financiare, forcimin e kapaciteteve të institucioneve mbikëqyrëse dhe rritjen e bashkëpunimit ndërkombëtar për identifikimin dhe sanksionimin e financimeve të paligjshme, si pjesë e përpjekjeve për përmbushjen e standardeve ndërkombëtare dhe avancimin në procesin e integritetit në BE.

Republika e Shqipërisë angazhohet të rregullojë shpenzimet e palëve të treta gjatë proceseve zgjedhore, duke siguruar transparencë dhe llogaridhënie, në përputhje me standardet e vendeve të Bashkimit Evropian në fushën e financimit të fushatave elektorale.

Republika e Shqipërisë do të rregullojë aktivitetin e palëve të treta në fushatat zgjedhore, duke synuar deklarimin e burimit të financimit dhe lidhjet e tyre. Mekanizmat e mbikëqyrjes për aktivitetet e palëve të treta duhet të forcohen, duke përcaktuar, gjithashtu, sanksione të qarta për shkeljet. Një databazë publike për kontributet e palëve të treta mund të përmirësojë më tej llogaridhënien dhe transparencën.

Forcimi i përgjegjësisë dhe koordinimi ndërmjet aktorëve publikë dhe privatë për parandalimin e ndërhyrjeve të huaja

Republika e Shqipërisë do të adresojë dezinformimin dhe manipulimin e informacionit nëpërmjet krijimit të një njësie të dedikuar koordinuese për monitorimin dhe reagimin aty për aty, në bashkëpunim me institucionet e reja të fushës.

Republika e Shqipërisë angazhohet për zhvillimin e fushatave të gjera ndërgjegjësuëse për qytetarët, të përqendruara në identifikimin e taktikave të dezinformimit dhe nxitjen e mendimit kritik, për të garantuar reagimin publik ndaj fushatave të manipulimit të informacionit, në partneritet të ngushtë me shoqërinë civile dhe me median. Në këtë kuadër, do të sigurohet mbështetje për edukimin dhe trajnimin e qytetarëve, në mënyrë efikase, në funksion të ndërgjegjësisë dhe rezistencës ndaj dezinformimit dhe manipulimeve mediatike.

OBJEKTIVI II: Mbrojtja e sigurisë kombëtare nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse

Republika e Shqipërisë, në funksion të sigurisë kombëtare, duhet të forcojë aftësinë për të zbuluar hershëm aktivitetet hibride armiqësore, identifikimin e burimit të tyre, si dhe aftësinë për reagim të menjëhershëm. Republika e Shqipërisë duhet të jetë në gjendje të identifikojë ndërhyrjet hibride dhe të reagojë ndaj tyre në mënyrë të duhur.

Republika e Shqipërisë do të garantojë qëndrueshmërinë e sigurisë, mirëfunksionimin shtetëror dhe të shoqërisë, përmes qasjes gjithëpërfshirëse të rezistencës dhe reagimit që kërkon ky fenomen. Kjo qëndrueshmëri do të konsolidohet duke identifikuar dhe energjizuar menjëherë pikat e dobëta që mund shfrytëzohen nga autorët e ndërhyrjes hibride.

Republika e Shqipërisë do të forcojë kapacitetet e entiteteve përgjegjëse publike e private të elementeve të infrastrukturës kritike, për të garantuar funksionalitetin në rastet kur mund të jenë objektiv i ndërhyrjes hibride.

Republika e Shqipërisë do të vazhdojë të forcojë aftësinë për të identifikuar dobësitë dhe për të kryer teste për simulimin e efekteve të ndërhyrjes hibride në infrastrukturën publike dhe atë kritike. Në këtë fushë, Qeveria e Republikës së Shqipërisë duhet të kërkojë të rrisë bashkëpunimin me sektorin privat, median, organizatat jofitimprurëse dhe sistemin arsimor.

Republika e Shqipërisë do të ndërtojë një sistem të komunikimit strategjik që do të jetë në gjendje të ndajë informacion në mënyrë efektive, koherente, të besueshme dhe në kohë me publikun dhe audienca të tjera të caktuara. Ky sistem duhet të veprojë si në mënyrë të vazhdueshme dhe preventive, ashtu edhe në përgjigje të emergjencave dhe krizave specifike. Sistemi duhet të bazohet në koordinimin dhe sinkronizimin e aktiviteteve të komunikimit mes të gjitha ministrive dhe institucioneve publike.

Për të kundërshtuar me efektivitet ndërhyrjet hibride, duhet të forcohet bashkëpunimi dhe koordinimi ndërinstitutional. Republika e Shqipërisë do të rrisë aftësinë e koordinimit dhe të ndarjes së informacionit mes të gjithë aktorëve të brendshëm të rëndësishëm, me qëllim të mbulimit të të gjithë spektrit të mjeteve që përdoren nga ndërhyrjet hibride dhe ofrimit të një ndërgjegjësimi të qëndrueshëm të situatës me cilësi të përshtatshme.

Republika e Shqipërisë do të verifikojë rregullisht gatishmërinë e sistemit të saj të sigurisë për të kundërshtuar ndërhyrjen hibride përmes stërvitjeve kombëtare dhe ndërkombëtare. Rezultatet e këtyre stërvitjeve do të përdoren në përpjekjet e mëtejshme për të bërë sistemin e sigurisë më efikas.

Anëtarësimi i Shqipërisë në NATO dhe BE është instrumenti kryesor për të dekurajuar autorët e ndërhyrjes hibride. Prandaj, Republika e Shqipërisë do të vazhdojë të marrë pjesë aktive në aktivitete dhe iniciativa të NATO-s dhe të BE-së për kundërshtimin e ndërhyrjes hibride. Republika e Shqipërisë do të synojë të përdorë aftësitë e NATO-s dhe të BE-së për kundërshtimin e ndërhyrjes hibride, si dhe të kontribuojë në mënyrë të prekshme në këto aftësi.

Solidariteti dhe mbështetja e ndërsjellë mes aleatëve të NATO-s dhe shteteve anëtare të BE-së përbëjnë një instrument efektiv për parandalimin e ndërhyrjes hibride dhe përgjigjen ndaj manifestimeve të saj specifike. Prandaj, Republika e Shqipërisë do të mbështesë aktivisht unitetin dhe solidaritetin e aleatëve të NATO-s dhe shteteve anëtare të BE-së, duke përfshirë mundësinë e identifikimit kolektiv të aktiviteteve hibride armiqësore, që mund të dekurajojnë autorët që të vazhdojnë aktivitetin e tyre.

Republika e Shqipërisë do të vijojë bashkëpunimin me NATO-n dhe me BE-në, që është thelbësor për të mbuluar të gjithë spektrin e mjeteve hibride të përdorura. Në këtë drejtim, Republika e Shqipërisë do të kontribuojë në aktivitetet e iniciativave të tjera ndërkombëtare, përfshirë Qendrën Evropiane të Ekselencës për Kundërveprimin ndaj Kërcënimeve Hibride në Helsink, Finlandë.

Republika e Shqipërisë do të zhvillojë aftësitë reaguese për të dekurajuar aktorët e ndërhyrjeve hibride, duke mundësuar një përgjigje efikase dhe në kohë, me fokus të veçantë në rritjen e kapaciteteve të institucioneve dhe partnerëve shoqërorë, me qëllim mbrojtjen e interesave të saj.

Republika e Shqipërisë angazhohet të vazhdojë dhe të zgjerojë bashkëpunimin me NATO-n dhe BE-në, me qëllim forcimin e mbrojtjes kombëtare kundër ndërhyrjeve të huaja, përfshirë dezinformimin, si partneritete jetike për shfrytëzimin e ekspertizës teknike, shkëmbimin e inteligjencës dhe burimeve kibernetike.

Republika e Shqipërisë do të avancojë kapacitetet kombëtare për monitorimin dhe reagimin ndaj incidenteve kibernetike, duke forcuar CSIRT dhe SOC, si dhe duke vendosur mekanizma të detyrueshëm raportimi dhe penalitete për shkeljet e sigurisë.

Republika e Shqipërisë angazhohet për përmirësimin e bashkëpunimit me sektorin privat, përmes forcimit të partneritetit dhe krijimit të mekanizmave të përbashkët për parandalimin dhe reagimin ndaj këtyre kërcënimeve.

OBJEKTIVI III: Mbrojtja e ekonomisë kombëtare dhe e sektorëve të tjerë kritikë

Forcimi i mekanizmave ligjzbatues për monitorimin dhe kontrollin e kapitaleve në ekonomi

Forcimi i kuadrit ligjor dhe i praktikës, që mbrojnë ekonominë kombëtare nga ndikimet dhe ndërhyrjet keqdashëse të huaja në sektorë të rëndësishëm, si investimet strategjike dhe ato të huaja,

financimi i infrastrukturave kritike dhe procedurat e prokurimit publik. Ky objektiv synon identifikimin e boshllëqeve ligjore dhe zhvillimin e masave të integruara për të parandaluar ndërhyrjet e huaja që mund të dëmtojnë interesat ekonomikë dhe sigurinë kombëtare.

Republika e Shqipërisë angazhohet të miratojë kuadër rregullator për krijimin e një mekanizmi të shqyrtimit të investimeve të huaja, në përputhje me direktivën përkatëse të Bashkimit Evropian, duke vendosur standarde të qarta mbi sigurinë kombëtare, infrastrukturën dhe teknologjitë kritike, si dhe mbrojtjen e informacionit të ndjeshëm dhe pluralizmit mediatik. Ligji i ri do të synojë rritjen e transparencës në investime dhe adresimin e sfidave që lidhen me teknologjitë e avancuara dhe ndikimin e investimeve në konkurrencën e tregut.

Republika e Shqipërisë do të ndërmarrë reforma ligjore për përmirësimin e mëtejshëm të akteve rregullatore për tregjet e kapitalit, në përputhje me direktivat dhe rregulloret e BE-së, zhvillimin e burimeve alternative të financimit dhe kufizimin e keqpërdorimit të sistemit financiar nga aktorë të huaj.

Republika e Shqipërisë, me qëllim garantimin e sigurisë kombëtare e mbrojtjen e interesit publik, synon të forcojë mbrojtjen dhe qëndrueshmërinë e infrastrukturës kritike, duke adresuar rreziqet e ndikimit të huaj në sektorët strategjikë, si: energjia, transporti, mbrojtja, teknologjia e informacionit, media dhe kujdesi shëndetësor, nëpërmjet mekanizmave ligjorë, diversifikimit të burimeve të furnizimit dhe partneritetit strategjik.

Republika e Shqipërisë do të promovojë investime në teknologji të sigurta dhe të certifikuar, duke inkurajuar operatorët për modernizimin e rrjeteve dhe zëvendësimin e infrastrukturës së amortizuar, apo të pasigurt.

Republika e Shqipërisë do të forcojë transparencën dhe edukimin financiar, duke rritur ndërgjegjësimin mbi rreziqet që dezinformimi paraqet për stabilitetin ekonomik dhe sigurinë kombëtare.

Adresimi i kërcënimeve ndaj sektorëve strategjikë dhe sistemit financiar të ekonomisë

Analizimi i rasteve të mundshme të ndërhyrjeve të huaja që mund të çojnë në destabilizimin e ekonomisë dhe të sektorëve të tjerë strategjikë, përfshirë sistemin financiar, që dikton nevojën për zhvillimin e politikave për parandalimin e ndërhyrjeve të huaja që mund të dëmtojnë stabilitetin ekonomik, duke përfshirë mbrojtjen e sektorëve kyç dhe garantimin e sigurisë të sistemit financiar.

Ndërhyrja hibride përdor mjete politike, diplomatike, informative, ushtarake, ekonomike, financiare, inteligjente, por pa përjashtuar përdorimin e instrumenteve ligjore dhe në dukje legjitime për të arritur objektiva armiqësorë dhe për të minuar interesat e Republikës së Shqipërisë. Shpejtësia, shtrirja dhe intensiteti i ndërhyrjeve hibride janë rritur, pjesërisht si rezultat i zhvillimit të teknologjisë së re.

Republika e Shqipërisë do të përdorë një sistem dhe transparent kontrolli për investimet e huaja në sektorët strategjikë të ekonomisë dhe ndërmarrjet kyçe, veçanërisht ato që janë pjesë e infrastrukturës kritike apo të tjera që kanë rëndësi të veçantë publike.

Republika e Shqipërisë, në funksion të qëndrueshmërisë ekonomike dhe zvogëlimit të ndikimeve të huaja në ekonomi, angazhohet të diversifikojë marrëdhëniet tregtare, të promovojë konkurrueshmërinë, duke synuar reduktimin e varësisë nga tregje të caktuara.

Republika e Shqipërisë angazhohet të forcojë sigurinë e infrastrukturës së telekomunikacionit, nëpërmjet një kuadri rregullator për certifikimin e furnitorëve dhe pajisjeve, në përputhje me standardet e BE-së.

Republika e Shqipërisë synon të rrisë transparencën dhe mbikëqyrjen e zinxhirit të furnizimit të pajisjeve të rrjeteve kritike, duke garantuar auditime të rregullta dhe kufizimin e varësisë nga furnitorë të pasigurt.

OBJEKTIVI IV: Mbrojtja dhe forcimi i lirisë së shprehjes, lirisë së medias, si dhe rritja e ndërgjegjësimit dhe angazhimit publik kundër dezinformimit

Zhvillimi i kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile dhe mediave të pavarura për të luftuar dezinformimin

Mbështetja e organizatave të shoqërisë civile dhe forcimi i mediave të pavarura për të identifikuar, për të ekspozuar dhe për të rritur edukimin dhe ndërgjegjësimin e publikut mbi rreziqet e dezinformimit dhe manipulimit të informacionit, përfshirë krijimin e mekanizmave për monitorimin dhe analizën e përmbajtjeve të rreme dhe përhapjen e informacionit të saktë dhe të verifikuar.

Republika e Shqipërisë angazhohet të sigurojë pjesëmarrje aktive të shoqërisë civile gjatë hartimit të kuadrit të ri rregullator, për të adresuar ndërhyrjet e huaja, përfshirë dezinformimin, për të garantuar një balancë të drejtë mes mbrojtjes së sigurisë dhe ruajtjes së të drejtave dhe lirive themelore, si liria e shprehjes dhe e privatësisë.

Republika e Shqipërisë angazhohet në përafrimin e plotë të *Acquis* të BE-së në fushën e shërbimeve digjitale, inteligjencën artificiale dhe median¹², për të siguruar një hapësirë më të sigurt dhe të drejtë digjitale për qytetarët dhe bizneset.

Republika e Shqipërisë do të nxisë, do të mbështesë dhe do të promovojë krijimin e rrjetit universitar të solidaritetit kundër ndërhyrjeve të huaja, përfshirë dezinformimin, i cili do të zhvillojë metoda të reja inovative për zbulimin e fushatave të dezinformimit, duke përdorur teknologjinë.

Republika e Shqipërisë angazhohet të mbështesë dhe të inkurajojë zhvillimin e *start-up*-eve dhe projekteve teknologjike, që përqendrohen në zgjidhje si analiza e dezinformimit, kontrolli i fakteve, dallimi i *deep fake* dhe siguria kibernetike.

Republika e Shqipërisë angazhohet për forcimin e kapaciteteve institucionale në nivel kombëtar për parandalimin, zbulimin dhe analizimin e dezinformimit, përmes zhvillimit të programeve të trajnimit, aftësimit të specialistëve të komunikimit dhe përmirësimit të komunikimit strategjik të entiteteve publike. Institucioni përgjegjës për komunikimin strategjik do të ketë një rol kyç në koordinimin dhe zhvillimin e këtyre kapaciteteve në të gjithë administratën publike. Në këtë proces, një bashkëpunim i ngushtë me shoqërinë civile dhe median është thelbësor për të forcuar qëndrueshmërinë demokratike dhe për të rritur ndërgjegjësimin publik mbi sfidat e dezinformimit.

Nxitja e raportimit investigativ dhe gazetarisë së pavarur në nivel kombëtar për të fuqizuar gazetarinë e bazuar në fakte, si një mjet thelbësor për të kundërshtuar përhapjen e informacionit të manipuluar dhe për të garantuar transparencë.

Republika e Shqipërisë angazhohet për të nxitur dhe për të mbështetur shoqërinë civile dhe median, duke promovuar gazetarinë profesionale, iniciativat vetërregulluese dhe krijimin e një mjedisi të qëndrueshëm ekonomik për median. Një ekosistem mediatik i pavarur dhe financiarisht i qëndrueshëm është thelbësor për lirinë e shprehjes, aksesin e qytetarëve në informacion të besueshëm dhe forcimin e demokracisë. Diversifikimi i modeleve të financimit dhe transparenca financiare e mediave tradicionale dhe atyre digjitale janë elemente kyç në garantimin e pavarësisë dhe funksionimit të tyre të pandikuar afatgjatë, duke përmirësuar dhe klimën e punës së gazetarëve profesionistë.

Promovimi i informacionit të besueshëm, rritja e ndërgjegjësimit e edukimit mediatik, si dhe fuqizimi i aftësive digjitale të qytetarëve, me qëllim forcimin e rezistencës shoqërore ndaj dezinformimit.

Mbështetja e organizatave të shoqërisë civile dhe aktorëve të tjerë që promovojnë aksesin në informacion të besueshëm dhe mbrojtjen e lirisë së medias, përfshirë edukimin digjital të qytetarëve, zhvillimin e aftësive për të dalluar informacionin e rremë, për të rritur sigurinë dhe etikën në përdorimin e internetit, si dhe për të garantuar mbrojtjen e të gjitha lirive themelore.

Republika e Shqipërisë do të investohet në mënyrë të vazhdueshme në ndërgjegjësimin e shoqërisë në tërësi për ekzistencën dhe natyrën e ndërhyrjes hibride. Kundërveprimi ndaj ndërhyrjes hibride do

¹² DSA (Akti për Shërbimet Digjitale), EMFA (Akti Evropian për Lirinë e Medias), DMA (Akti për Tregun Digjitale) dhe AIA (Akti për Inteligjencën Artificiale).

të jetë, gjithashtu, pjesë e programeve edukative dhe aktiviteteve të ndërgjegjësimit. Në këtë drejtim, do të forcohet bashkëpunimi mes qeverisë, sektorit privat, sistemit arsimor, mediave dhe shoqërisë civile.

Republika e Shqipërisë angazhohet për përfshirjen e Edukimit për Median dhe Informacionin (EMI) dhe zhvillimin e aftësive digjitale, në kurrikulat e shkollave dhe universiteteve, si dhe të krijojë programe trajnimi për mësuesit dhe administratën publike, në funksion të zhvillimit të një brezi qytetarësh të informuar dhe me aftësi të mira, për të dalluar dhe për të përballuar dezinformimin dhe përdorimin e përgjegjshëm të teknologjisë.

Media do të publikojë në mënyrë të dukshme politikat editoriale dhe standardet për moderimin e përmbajtjes, duke i dhënë audiencës mundësinë të kuptojë qartë proceset e përzgjedhjes së lajmeve dhe verifikimit të fakteve.

UDHËRRËFYESI I STRATEGJISË KOMBËTARE KUNDËR NDËRHYRJEVE TË HUAJA DHE DEZINFORMIMIT			
Qëllimi i këtij udhërrëfyesi është të përshkruajë hapat në vijim që duhen ndjekur për të siguruar zbatimin e suksesshëm dhe të qëndrueshëm të Strategjisë përmes një procesi afatgjatë dhe gjithëpërfshirës, bazuar në praktikën më të mira ndërkombëtare. Ngarkohet Këshilli i Ministrave të hartojë dhe miratojë planin e veprimit në zbatim të Strategjisë brenda vitit 2025, duke siguruar mbështetjen buxhetore të nevojshme për planin e masave dhe investimeve. Gjatë hartimit të nismave legislative, Këshilli i Ministrave dhe institucionet përgjegjëse duhet të sigurojnë zhvillimin e një procesi të gjerë konsultimi, të mbështetur në praktikën më të mira ndërkombëtare, kryesisht në ato të BE-së dhe NATO-s. Zbatimi i Strategjisë dhe i plan-veprimit do t'i nënshtrohet në vijimësi mbikëqyrjes parlamentare dhe duhet të jetë i harmonizuar rregullisht me dokumentet kombëtare. Sistemi i koordinimit ndërqeveritar do të përfshijë një autoritet rregullator dhe mbikëqyrës politikash, të pavarur të ngritur me ligj (Kuvendi i RSH-së) dhe një institucion në nivel ekzekutiv për koordinimin operacional, përgjegjës për zbatimin e politikave/Strategjisë, si dhe për monitorimin/rishikimin e planit të veprimit të Strategjisë dhe harmonizimin e tij me dokumentet e tjera strategjike.			
OBJEKTIVI I: NGRITJE DHE KONSOLIDIM I KAPACITETEVE INSTITUCIONALE PËR TË PARANDALUAR, PËR TË ZBULUAR DHE PËR TË ANALIZUAR NDËRHYRJET E HUAJA NË FUSHATAT ZGJEDHORE			
FUSHAT DHE OBJEKTIVAT	PËRSHKRIMI	AFATI KOHOR	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS
Fusha 1.1: Përforsimi i mbrojtjes ligjore dhe i mekanizmave të monitorimit të proceseve zgjedhore			
1.1.1 Rishikimi dhe përmirësimi i kuadrit ligjor	Amendimi i kuadrit ligjor zgjedhor me objekt rregullimin e financimeve nga burimet të huaja, të dyshimta dhe fushatën hije. Rishikimi i rregulloreve për parandalimin e përdorimit të fondeve të paligjshme nga subjektet/kandidatët zgjedhorë.	15 muaj	Kuvendi i RSH-së KQZ MD
1.1.2 Një kuadër rregullator për vlerësimin paraprak dhe auditues për sistemet TIK në proceset zgjedhore Auditimi dhe certifikimi i databazave të zgjedhësve dhe i pajisjeve zgjedhore	Miratimi i akteve ligjore që parashikojnë procedura për vlerësimin paraprak dhe auditimin e sistemeve TIK të përdorura në zgjedhje. Këto procedura duhet të vlerësojnë sigurinë e sistemeve TIK zgjedhore, identifikimin e dobësive dhe certifikimin sipas standardeve ndërkombëtare. Gjithashtu, të parashikohen procedura <i>back-up</i> për rastet eventuale të mosfunksionimit të sistemeve TIK. Me qëllim vlerësimin paraprak të sistemeve TIK në proceset zgjedhore, të hartohet një studim fizibiliteti i gjendjes aktuale të sistemeve TIK të KQZ-së dhe të përdorura në proceset zgjedhore.	15 muaj	KQZ MB AKSK AKSHI KLSH

1.1.3 Hartimi i një plani emergjent për reagimin ndaj sulmeve kibernetike	Miratimi i protokolleve reaguese dhe i procedurave emergjente për sulme kibernetike gjatë periudhës zgjedhore, ditën e votimit dhe administrimin e procesit zgjedhor. Zhvillimi i simulimeve dhe i testeve periodike për sulme kibernetike gjatë periudhës zgjedhore, ditën e votimit dhe administrimin e procesit zgjedhor.	12 muaj Në vijimësi	KQZ MM MB AISM SHISH AKSK AKSHI KDIMDHP
Fusha 1.2: Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmave për mbikëqyrjen e financimeve politike			
1.2.1 Hartimi i legjislacionit për ndalimin e financimeve të huaja	Miratimi i akteve ligjore që ndalojnë financimet e huaja për partitë politike dhe fushatat zgjedhore, përfshirë sanksionet.	12 muaj	Kuvendi i RSH-së Këshilli i Ministrave MD KQZ
1.2.2 Krijimi i një platforme digjitale për transparencë financiare	Ngritja e një sistemi elektronik për regjistrimin në kohë reale të burimeve financiare dhe shpenzimeve të partive politike, që të garantojë publikim të plotë për qytetarët dhe mediat.	12 muaj	KQZ MD
1.2.3 Miratimi i kuadrit rregullator për veprimtarinë lobuese	Miratimi i një ligji që rregullon veprimtarinë lobuese, ku të rregullohen çështjet në raport me ndërhyrjen e huaj, në përputhje me standardet ndërkombëtare.	24 muaj	Këshilli i Ministrave MD MAPA KQZ
1.2.4 Ngritja e një regjistri kombëtar për transparencën e aktiviteteve të lobimit	Krijimi i një databaze publike që regjistron aktivitetet e lobimit dhe burimet financiare të lidhura, në përputhje me standardet ndërkombëtare.	24 muaj	Këshilli i Ministrave MD MAPA KQZ
1.2.5 Fuqizimi i mbikëqyrjes financiare	Përmirësimi i kapaciteteve të KQZ-së dhe rishikimi i mekanizmit për monitorimin e financave të partive politike.	Në vijimësi	Kuvendi i RSH/ Komisioni përgjegjës parlamentar KQZ
1.2.6 Angazhimi në programe ndërkombëtare në fushën e sigurisë mbi proceset zgjedhore	Organizimi i trajnimeve dhe i projekteve ndërkombëtare për rritjen e kapaciteteve institucionale dhe ndarja e përvojave në fushën e sigurisë mbi proceset zgjedhore.	Në vijimësi	MEPJ AKSHI AKSK KQZ
1.2.7 Rregullimi i veprimtarisë së palëve të treta në fushatat zgjedhore	Miratimi i rregullave për regjistrimin dhe deklarimin e burimeve financiare dhe lidhjeve të palëve të treta dhe sanksionimi i shkeljeve. Krijimi i një databaze publike ku të pasqyrohen deklaratimet.	12 muaj	Kuvendi i RSH-së MD KQZ KDIMDHP
Fusha 1.3: Forcimi i përgjegjësisë dhe koordinimi ndërmjet aktorëve publikë dhe privatë për parandalimin e ndërhyrjeve të huaja			
1.3.1 Krijimi i një njësie të dedikuar për monitorimin e dezinformimit	Ngritja e një njësie për monitorimin e dezinformimit dhe reagimin në kohë reale ndaj tij.	12 muaj	Kuvendi i RSH-së/ Komisioni përgjegjës parlamentar KQZ MD
1.3.2 Rregullime për transparencën financiare të reklamave politike në rrjetet sociale gjatë fushatës zgjedhore	Miratimi i kriterëve të qarta për transparencë financiare, duke përfshirë deklarimin e burimeve të financimit.	12 muaj	MD KQZ AMA
1.3.3 Koordinimi ndërkombëtar për ndarjen e informacionit mbi kërcënimet hibride	Përfshirja në mekanizma ndërkombëtarë të ndarjes së informacionit dhe bashkëpunimit me NATO-n dhe me BE-në për adresimin e kërcënimeve	Në vijimësi	MEPJ MM AKSHI AKSK

dhe/ose ndërhyrjet e huaja	hibride.		etj.
1.3.4 Ndërveprimi me struktura ndërkombëtare dhe qendra ekspertize për ndërhyrjet e huaja	Bashkëpunimi me struktura ligjzbatuese dhe kërkimore në rajon dhe në Evropë me objekt parandalimin e ndërhyrjeve të huaja.	Në vijimësi	MEPJ MM KQZ
Fusha 1.4: Sanksionimi i ndërhyrjeve të huaja dhe forcimi i kuadrit ligjor			
1.4.1 Kuadër rregullator për financimet e paligjshme dhe ndërhyrjet e huaja, në proceset zgjedhore	Miratimi i kuadrit rregullator për financimet e paligjshme dhe ndërhyrjet e huaja, sipas standardeve ndërkombëtare të fushës.	12 muaj	Kuvendi i RSH-së MD KQZ AKSK
1.4.2 Përmirësimi i rregulloreve për mbrojtjen e të dhënave personale	Harmonizim i rregullimit ligjor për mbrojtjen e të dhënave personale në kontekstin e sigurisë zgjedhore.	9 muaj	KDIMDHP; MD MB KQZ AKSK
Fusha 1.5: Ndërtimi i kapaciteteve institucionale dhe ndërgjegjësimi publik			
1.5.1 Organizimi i trajnimeve për administratën zgjedhore	Hartimi i moduleve të trajnimit sipas standardeve ndërkombëtare. Organizimi i trajnimeve për administratën zgjedhore.	12 muaj Në vijimësi	KQZ Institucionet e reja të fushës
1.5.2 Fushata ndërgjegjëse për qytetarët	Zhvillimi i fushatave informative në median tradicionale dhe digjitale, organizimi i eventeve publike dhe debatet për rritjen e ndërgjegjësimin mbi ndikimin e ndërhyrjeve të huaja.	Në vijimësi	KQZ AMSHC SASPAC Organizata të shoqërisë civile Institucionet e reja të fushës
1.5.3 Fushata ndërgjegjësimi me institucionet e arsimit të lartë	Zhvillimi i veprimtarive akademike dhe studentore me objekt ndërhyrjet e huaja.	Në vijimësi	Ministria përgjegjëse për arsimin, Universitetet Institucionet e reja të fushës
OBJEKTIVI II: MBROJTJA E SIGURISË KOMBËTARE NGA NDËRHYRJET E HUAJA DHE DEZINFORMIMI			
Fusha 2.1: Përmirësimi i kuadrit ligjor dhe forcimi i kapaciteteve institucionale në evidentimin dhe përballjen me përpjekjet për ndërhyrje dhe dezinformim			
2.1.1 Hartimi i një akti ligjor mbi ndërhyrjet e huaja dhe dezinformimin	Hartimi dhe miratimi i një akti ligjor që të parashikojë fushë veprimtarinë, përkufizime, rregullimin ligjor, sanksionet dhe institucionet përgjegjëse për çështjet e ndërhyrjeve të huaja dhe dezinformimin.	Shtator 2025 – qershor 2026	Kuvendi i RSH-së Këshilli i Ministrave
2.1.2 Krijimi i një strukture të dedikuar për evidentimin dhe përballjen me ndërhyrjet e huaja keqdashëse dhe dezinformimin. (Në vijim referuar si “Struktura Përgjegjëse”.)	Ligji i ri të parashikojë ngritjen e një organi rregullator dhe monitorues për ndërhyrjet e huaja dhe dezinformimin. Kjo strukturë të përfshijë ekspertë të lartë dhe të specializuar, dhe t’i mundësohen instrumente ligjore dhe kapacitete teknologjike në funksion të detyrave.	Shtator 2025 – qershor 2026	Kuvendi i RSH-së Këshilli i Ministrave
2.1.3 Koordinimi ndërinstitutional dhe ngritja e kapaciteteve të institucioneve përgjegjëse për evidentimin dhe përballjen me ndërhyrjet e huaja keqdashëse dhe dezinformimin	Ngritja e rrjetit të komunikimit, krijimi i praktikave të mirave të bashkëpunimit dhe i shkëmbimit të informacionit ndërmjet institucioneve përgjegjëse. Parashikimi i trajnimeve për rritjen e ekspertizës.	Brenda marsit 2026 Në vijimësi	Struktura përgjegjëse AKSHI AKSK KQZ
2.1.4 Komision	Të rriten burimet dhe ekspertiza	Brenda	Kuvendi i RSH-së

Parlamentar për ndërhyrjet e huaja keqdashëse dhe dezinformimin	parlamentare nëpërmjet koordinimit me institucionet shtetërore, akademike, shoqërinë civile, median dhe sektorin privat, si dhe të organizohen seanca dëgjimore publike e raportime periodike, me qëllim garantimin e një mbikëqyrjeje efektive, transparente dhe të përgjegjshme ndaj çdo lloj forme të FIMI-së.	tetorit 2025 Në vijimësi	
2.1.5 Raportimi periodik në Komision Parlamentar nga struktura që do të krijohet për zbulimin, analizimin dhe reagimin ndaj ndërhyrjeve të huaja keqdashëse dhe dezinformimin		Periodikisht (së paku çdo katër muaj ose me kërkesë)	Struktura përgjegjëse
2.1.6 Ngritja e rrjetit të komunikimit me operatorët mediatikë (online dhe socialë) dhe bashkëpunimi me subjektet e angazhuara në verifikimin e vërtetësisë së informacionit		Në vijimësi	Struktura përgjegjëse AMA AMI Organizatat profesionale të fushës
2.1.7 Forcimi i bashkëpunimit për të promovuar bashkëregullimin dhe vetërregullimin në fushën e medias		Në vijimësi	Struktura përgjegjëse AMA Organizatat profesionale të fushës
Fusha 2.2: Ndërgjegjësimi publik mbi instrumentet e ndërhyrjeve dhe rritja e edukimit publik mbi dezinformimin			
2.2.1 Hartimi i një strategjie sektoriale për edukimin mediatik dhe/ose integrimi i edukimit mediatik në arsimin e përgjithshëm		Brenda vitit 2026	Këshilli i Ministrave Ministria përgjegjëse për arsimin AMA Struktura përgjegjëse
2.2.2 Hartimi i udhëzuesve/materialeve të informimit të gjerë publik mbi ndërhyrjet e huaja dhe dezinformimin	Të synohet përgatitja e teksteve dhe materialeve për një kuptim më të mirë të burimeve të dezinformimit dhe të synimeve, mjeteve dhe objektivave që qëndrojnë pas dezinformimit, por edhe të cënueshmërive/dobësive tona.	Në vijimësi	Këshilli i Ministrave AMA RTSH AMSHC Struktura përgjegjëse etj.
2.2.3 Veprimtari me qëllim edukimin publik mbi ndërhyrjet e huaja dhe dezinformimin	Ndërtimi i qëndrueshmërisë përfshin gjithashtu trajnime të specializuara, konferenca publike dhe debate, si dhe forma të tjera të të mësuarit të përbashkët për mediat. Ai gjithashtu përfshin fuqizimin e të gjithë sektorëve të shoqërisë dhe, në veçanti, përmirësimin e edukimit mediatik të qytetarëve për të kuptuar se si të dallojnë dhe të shmangin dezinformimin.	Në vijimësi	AMA RTSH Struktura përgjegjëse Institucionet e arsimit të lartë Organizatat e profesionistëve të fushës etj.
OBJEKTIVI III: MBROJTJA E EKONOMISË KOMBËTARE DHE E SEKTORËVE TË TJERË KRITIKË			
Fusha 3.1: Forcimi i mekanizmave ligjzbatues për monitorimin dhe kontrollin e kapitaleve në ekonomi			
3.1.1 Miratimi i ligjit për shqyrtimin e investimeve	Shqipërisë i nevojitet një ligj i ri që parashikon një Mekanizëm për	Brenda 2026-s	Këshilli i Ministrave Kuvendi i RSH-së

të huaja	Shqyrtimin e Investimeve (MSHI) dhe që përfshin përkufizime të qarta të: a) sigurisë kombëtare; b) infrastrukturës kritike (energjetika, transporti, uji, shëndetësia, komunikimet, media, përpunimi ose ruajtja e të dhënave, infrastruktura zgjedhore ose financiare, si dhe strukturat delikate dhe investimet në blerje toke dhe pasurie të paluajtshme që janë thelbësore për përdorimin e infrastrukturave në fjalë); c) teknologjitë kritike dhe objektet me përdorim të dyfishtë (duke përfshirë inteligjencën artificiale, robotikën, gjysmëpërcjellësit, sigurinë kibernetike, kuantumin, hapësirën ajrore, mbrojtjen, ruajtjen e energjisë dhe teknologjitë bërthamore, nanoteknologjitë dhe bioteknologjitë); d) aksesin ose aftësinë për të kontrolluar informacionet delikate (përfshirë të dhënat personale) dhe; e) lirinë dhe pluralizmin e medias. Gjatë hartimit të legjislacionit për MSHI-në, të përfshihen grupet e interesit, si komuniteti i biznesit.		Struktura përgjegjëse Ministria përgjegjëse për financat Ministria përgjegjëse për ekonominë BSH AIF AKSK AKSHI KDMDHP
3.1.2 Zbatimi i një sistemi transparent për monitorimin e investimeve në sektorët strategjikë		Në vijimësi	Kuvendi i RSH-së KM KLSH
3.1.3 Monitorim dhe kufizimi i varësisë nga furnitorë të pasigurt		Në vijimësi	Kuvendi RSH-së/ Komisioni parlamentar përgjegjës Struktura përgjegjëse APP AKSHI AKSHE AKSK DPD
3.1.4 Krijimi i një njësie të dedikuar në rrjetin e koordinimit në nivel kombëtar për sistemin bankar dhe financiar		Në vijimësi	BSH Grupi Këshillimor i Stabilitetit Financiar Struktura përgjegjëse
Fusha 3.2: Adresimi i kërcënimeve ndaj sektorëve strategjikë dhe sistemit financiar të ekonomisë			
3.2.1 Forcimi i ndërveprimit dhe i komunikimit të sektorit privat me institucionet publike	Zhvillimi i forumëve me pjesëmarrjen e aktorëve publikë dhe privatë për analizimin e dinamikave të tregut në raport me vulnerabilitetet e ekonomisë vendëse në raport me aktorët e huaj.	Periodik 12-mujor	BSH AMF AIF Struktura përgjegjëse Ministri përgjegjës për sipërmarrjen Këshilli Ekonomik Kombëtar Dhoma Kombëtare e Ekonomisë Organizata përfaqësuese të operatorëve ekonomikë
3.2.2 Informimi publik mbi gjendjen e ekonomisë vendëse në raport me	Përgatitja mbi indikatorë dhe metodologji, si dhe publikimi i raportimeve periodike që të garantojnë	Periodik 6-mujor	BSH AMF Ministria përgjegjëse për

kapitalet dhe investimet e huaja	informacion të plotë dhe sintetik mbi gjendjen e ekonomisë shqiptare në raport me kapitalet e huaja, investimet e huaja, operatorët e rinj ndërkombëtarë dhe panoramë të flukseve financiare.		financat Ministria përgjegjëse për ekonominë AMI Struktura përgjegjëse
OBJEKTIVI IV: MBROJTJA DHE FORCIMI I LIRISË SË SHPREHJES, LIRISË SË MEDIAS, SI DHE RRRITJA E NDËRGJEGJËSIMIT DHE E ANGAZHIMIT PUBLIK KUNDËR DEZINFORMIMIT			
Fusha 4.1: Zhvillimi i kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile dhe mediave të pavarura për të luftuar dezinformimin			
4.1.1 Krijimi i mekanizmave të strukturuar të bashkëpunimit midis institucioneve që trajtojnë FIMI-në dhe OJF-ve, duke mundësuar analizimin dhe monitorimin e ndërhyrjes së huaj		12 muaj	Kuvendi i RSH-së Këshilli i Ministrave AMSHC Struktura përgjegjëse
4.1.2 Mbështetja me fonde publike e programeve dhe zhvillimit të kapaciteteve për OJF-të për të zhvilluar ekspertizë në kërkim, analizën dhe zbulimin e FIMI-së, si edhe në advokim, rritje ndërgjegjësimi		Në vijimësi	Kuvendi i RSH-së Këshilli i Ministrave AMSHC AMA AMI
4.1.3 Promovimi i gazetarisë së verifikimit të fakteve në transmetimet e medias publike (RTSH) dhe mediat kombëtare		Në vijimësi	Kuvendi i RSH-së AMA RTSH
4.1.4 Zhvillimi i programeve trajnuese dhe i mekanizmave mbështetës për gazetarët/mediat/mbikëqyrësit publikë mbi sigurinë digjitale	Zhvillimi i trajnimeve mbi praktikatat, në përputhje me rekomandimet e Këshillit të Evropës, kundër sulmeve kibernetike ose <i>spyware</i> , apo të tjera si p.sh. enkriptimi i komunikimit, përdorimi i VPN-ve etj.	Në vijimësi	Këshilli i Ministrave AMA AKSK AMSHC Departamenti i Gazetarisë/institucionet e arsimit të lartë
4.1.5 Mundësimi i lehtësirave fiskale për gazetarinë investigative, për të forcuar pluralizmin mediatik dhe për të luftuar dezinformimin e mbështetur nga aktorë të huaj.=		24 muaj	Këshilli i Ministrave Ministria përgjegjëse për financat DPT
Fusha 2: Promovimi i informacionit të besueshëm, rritja e ndërgjegjësimit e edukimit mediatik, si dhe fuqizimi i aftësive digjitale të qytetarëve, me qëllim forcimin e rezistencës shoqërore ndaj dezinformimit			
4.2.1 Publikimi në mënyrë të dukshme i politikave editoriale dhe standardet për moderimin e përmbajtjes në media, duke i dhënë audiencës mundësinë të kuptojë qartë proceset e përzgjedhjes së lajmeve dhe verifikimit të fakteve		12 muaj	AMA Organizatave e profesionistëve të fushës Departamenti i Gazetarisë/institucionet e arsimit të lartë

4.2.2 Përfshirja e Edukimit për Median dhe Informacionin (EMI), së bashku me aftësitë digjitale, në kurrikulat e shkollave parauniversitare dhe universitare	Të synohet përgatitja e teksteve dhe e materialeve për një kuptim më të mirë të burimeve të dezinformimit dhe të synimeve, mjeteve dhe objektivave që qëndrojnë pas dezinformimit, por edhe të cenueshmërive/dobësive tona.	24 muaj	Këshilli i Ministrave Ministria përgjegjëse për arsimin Struktura përgjegjëse AMA Institucionet e arsimit të lartë Qeveria e nxënësve/studentëve bordi i prindërve
4.2.3 Zbatimi i fushatave të gjera ndërgjegjësuere për publikun, të përqendruara në identifikimin e taktikave të dezinformimit dhe nxitjen e mendimit kritik te qytetarët, për të forcuar qëndrueshmërinë ndaj FIMI-së	Ndërtimi i qëndrueshmërisë përfshin trajnime të specializuara, konferenca publike dhe debate, si dhe forma të tjera të të mësuarit të përbashkët për mediat. Ai, gjithashtu, përfshin fuqizimin e të gjithë sektorëve të shoqërisë dhe, në veçanti, përmirësimin e edukimit mediatic të qytetarëve për të kuptuar se si të dallojnë dhe të shmangin dezinformimin.	Në vijimësi	Këshilli i Ministrave Ministria përgjegjëse për arsimin Struktura përgjegjëse AMA Organizatat e profesionistëve të fushës Institucionet e arsimit të lartë
4.2.4 Krijimi i moduleve të detyrueshme të trajnimit mbi EMI-në dhe sigurinë digjitale në Shkollën Shqiptare të Administratës Publike (ASPA)		24 muaj Në vijimësi	MAPA AKSK AMA Struktura përgjegjëse ASPA